

таємниць тощо); 2) комерційного досвіду; 3) ділової репутації Якщо громадянин України хоче займатись франчайзингом він повинен знати як вірно оформити договір комерційної концесії, для цього потрібно звернутися до ЦК України та ГК України.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356 (зі змінами та доповненнями станом на 29.10.2019) р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Доліненко Л. О. Цивільне право України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. О. Доліненко, С. О. Сарновська. — К.: МАУП, 2005. — с. 316
3. Oxford Dictionary of English. - Oxford University Press Print Publication. — 2010. Print, с. 693.
4. Будник К.А. Правове регулювання договору комерційної концесії (франчайзингу) «Наше право». – 2014. – № 3. – С. 140-145.
5. Правове регулювання договору комерційної концесії. Електронна бібліотека юридичної літератури. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/47337/%C1>.
6. Борисова В. І. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. Борисова В. І., Баранова Л. М., Жилінконе І. В. та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. - К.: Юрінком Інтер, 2007. – т. 2. – с. 440.
7. Договір Франчайзингу. URL: <http://torgmarka.ua/ua/mainovi-prava/rasporjazhenie-imuschestvennyimi-pravami.html>.
8. Бичкова С. С. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.; за заг. ред. С. С. Бичкової. – 3-тєвид., змін. та допов. – К.: Алерта, 2014. – с. 496.
9. Господарський Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 14 ст. 367. 356 (зі змінами та доповненнями станом на 29.10.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

Корсун Юлія Віталіївна

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПОДАТКОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі, що пов'язаний з інтеграційними та глобалізаційними процесами, з'явилися нові виклики (загрози), нові умови, які впливають на конкурентоспроможність національної економіки. Однією з таких визначальних умов є міжнародна податкова конкуренція. Процесів глобалізації, що відбуваються сьогодні, виступають передумовою розвитку сучасного виду міжнародної конкуренції. Саме завдяки процесам глобалізації відбувається підвищення міжнародної мобільності факторів виробництва, що тягне за собою збільшення чутливості інвестицій і бізнесу до оподаткування, і спонукає уряди держав здійснювати лібералізацію податкового законодавства, змінюючи склад, структуру, механізм справляння на своїй території податків для приваблювання іноземних інвестицій. Чіткого єдиного загальноприйнятого визначення міжнародної податкової конкуренції в науковій літературі поки що не існує. Явище податкової конкуренції, зокрема міжнародної податкової конкуренції не раз розглядалось як зарубіжними так і вітчизняними вченими, думки яких щодо визначення сутності цієї категорії дещо відрізняються.

Зокрема, у широкому розумінні міжнародна податкова конкуренція подається як неузгоджене встановлення податків незалежною державою, використання низьких ефективних податкових ставок, зменшення податкового навантаження з метою підвищення підприємницької активності та залучення в країну іноземних інвестицій та приваблення мобільних податкових баз (Р. Тісер, Т. Філд, К. Пінто, Д. Рохас, Дж. Вілсон і Д. Вілдасін) [3]. У вузькому розумінні міжнародна податкова конкуренція визначається, як вплив податкової системи одного державного утворення на податкову систему іншого державного утворення, що базується на можливості платників податків обирати між юрисдикціями з різним рівнем оподаткування та переміщення частини ВВП на іншу територію, вплив податкової політики на розподіл доходів від оподаткування між державними бюджетами.(Т. Гудспід, А. Пузін, Д. Мітчел, ДДж. Вілсон і Д.Вілдасін) [1]. Міжнародна податкова конкуренція – це боротьба між державами або їх об'єднаннями за залучення іноземних інвестицій та перелив мобільних податкових баз, з метою створення привабливого податкового середовища, що сприятиме активізації ділової (підприємницької) активності. Водночас, необхідно розрізняти поняття «конкуренція», «конкурентні переваги» та «конкурентоспроможність». Конкуренція – це процес боротьби між суб'єктами з метою реалізації певного інтересу. Конкурентні переваги – це система конститутивних характеристик соціально -економічного розвитку суб'єкта, які забезпечують не лише високий рівень його конкурентоспроможності, але й позитивно впливають на його спроможність щодо розширеного відтворення та забезпечення економічного розвитку. Конкурентоспроможність – це здатність (рівень, ступінь) суб'єктів витримувати конкуренцію та займати лідерські позиції.

Податкова конкурентоспроможність країни – це здатність (рівень, ступінь) національної податкової системи витримувати міжнародну податкову конкуренцію шляхом створення сприятливого (привабливого) податкового середовища, яке забезпечить суб'єктам можливість підвищувати їх активність і ефективність. У світовій практиці з метою подальшого інформування суб'єктів господарювання про умови ведення бізнесу, податкові умови в тій чи іншій державі та для визначення конкурентних переваг країн створюються відповідні загальноновизнані рейтинги, що дають можливість оцінювати інституціональні зміни різних країн. У цьому контексті, положення України оцінюється досить неоднозначно. За результатами найбільш впливових загальних рейтингів, Україна займає далеко не найкращі позиції. Слід зазначити, що ухвалення Податкового кодексу України та спрощення адміністрування обов'язкових платежів через введення електронної звітності дещо зміцнили позиції нашої держави, однак Україна все ще знаходиться в другій половині рейтингових списків.

Як приклад можна навести найбільш авторитетні: Рейтинг глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), Міжнародний Податковий Індекс конкурентоспроможності (ITCI), рейтинг «Введення бізнесу» (Doing Business), Індекс економічної свободи (Wall Street Journal і Heritage Foundation), Paying Taxes (World Bank Group and PwC) які дають

відповідну оцінку економіки в динаміці одразу за декількома критеріями. Так, зокрема, одним із лідерів у рейтингу глобальної конкурентоспроможності (GCI) 2016-2017 років є Естонія, яка займає 30 місце. Азербайджан знаходиться на 37 місці, Литва посідає 35 місце, Латвія знаходиться на 49 місці, Казахстан посів 53 місце, Грузія – 59, Таджикистан – 77, Вірменія – 79, Молдова – 100. Україна за минулий рік втратила шість позицій та опустилася на 85 місце [4]. У складеному рейтингу ведення бізнесу “Doing Business Report 2017” відповідно до якого Україна опустилась на 1 позицію в порівнянні з попереднім роком та посіла 80 місце. У рейтингу податкових систем Paying Taxes 2017, Україна посіла 84-е місце. Оцінка ефективності та результативності податкової системи є складовою розрахунку Індексу економічної свободи. За цим рейтингом Україна в 2017 році посіла 173 місце серед 187 країн та потрапила до категорії країн з репресивною економікою. Аналіз позиції України у рейтингах привабливості, дає підстави зробити висновок, що основним недоліком податкового законодавства України залишається його нестабільність, складність та суперечливість. Водночас є і окремо позитивні тенденції, що пов’язані з реформами податкової системи, зокрема, з прийняттям Податкового кодексу України. Проте країна й досі займає одні з найгірших позицій в рейтингах привабливості економік країн світу, це в свою чергу вимагає здійснення подальших наукових досліджень методів та механізмів вдосконалення системи оподаткування в Україні та зміцнення податкової конкурентоспроможності нашої держави.

Зазначені та інші чинники сприяють відпливу капіталу в країни з меншим податковим навантаженням та низькій конкурентоспроможності податкової системи нашої держави. Звісно для сприяння зниження податкового тягара можливе зниження податків. Але зниження податків може призвести й до протилежного результату – в Україні може виникнути бюджетний дефіцит. На сьогодні значна частина капіталу пере тікає в офшорні зони (за експертною оцінкою понад 170 млрд дол.), як наслідок, сформована додана вартість не нагромаджується в національній економіці, а виводиться до інших країн [2]. Все це вимагає здійснення дієвої податкової реформи, яка повинна розпочинатися з формування податкової культури, зі зміни філософії взаємовідносин між платниками податків та фіскальними органами. Саме у цьому контексті одним з напрямів зміцнення податкової конкурентоспроможності має стати ефективна політика деофшоризації. Деофшоризація (англ. de-offshorization, від слова offshoring) – це комплекс державних заходів, законодавчих ініціатив, що спрямовані на протидію приховування доходів суб’єктів, що формально належать компаніям, які знаходяться в офшорах. Зазначена система заходів щодо деофшоризації покликана: підвищити збирання податків; ускладнити відмивання кримінальних грошей; привести до підвищення прозорості глобального і внутрішнього національного бізнесу; посилити контрольованість бізнесу з боку держав, в яких зареєстровані суб’єкти підприємницької діяльності. Головною умовою дієвої реалізації податкової реформи, яка сприятиме підвищенню рівню податкової конкурентоспроможності, мають стати наступні заходи: забезпечення стабільності інституційно-правової бази системи оподаткування в Україні; значне та реальне спрощення

процедур адміністрування податків; кардинальне зменшення рівня адміністративних бар'єрів; створення дієвої системи податкового контролю, яка обумовить невідворотність покарання за вчинення податкового правопорушення і водночас не обтяжуватиме законослухняних платників податків податковими перевітками; реалізація низки заходів щодо детінізації та дерегуляції економіки України; запобігання корупційним проявам та підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів тощо. Перспективним напрямом для розвитку економіки держави має бути обраний європейський вектор розвитку, що полягає у співпраці з Європейським Союзом у питаннях боротьби з податковим шахрайством, різними видами та формами ухилення від сплати податків тощо.

Бібліографічні посилання:

1. Бозуленко О. Я. Сутність міжнародної податкової конкуренції / О. Я. Бозуленко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2011. Вип. 3. С. 52-57. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtej_2011_3_11.
2. Варналій З.С. Офшорні зони як виклики та загрози фінансовій безпеці України / З.С. Варналій, Д.Є. Мендрік // Финансовые услуги. 2018. № 2. С.2-6.
3. Цимбалюк І.О. Міжнародна податкова конкуренція: перспективи та реалії / І.О. Цимбалюк // Вісник Приазовського державного технічного університету. – Серія: "Економічні науки": зб. наук. праць. – Маріуполь: ДВНЗ „Призов. держ. техн. університет”, 2012. Вип.24. С. 96-104.
4. Global Competitiveness Index 2017-2018 [Електронний ресурс] / World Economic Forum. –2017. – Режим доступу: <https://widgets.weforum.org/global-competitiveness-report-2017/>

Кравець Роман Іванович

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Карпенко Роман Валерійович

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗБИТКИ ЯК ФОРМА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПОСЕРЕДНИЦЬКИХ ДОГОВОРАХ

При дослідженні проблеми відповідальності у посередницькому зобов'язанні, особливої уваги слід приділити такій її формі як відшкодування збитків. Відшкодування збитків є лише однією з форм відповідальності. В науковій літературі ви-діляється п'ять основних форм: відшкодування збитків, відшкодування моральної шкоди, сплату неустойки, втрату завдатку і виплату компенсації (разового грошо-вого стягнення замість відшкодування збитків) [1. с. 11-12].

Під збитками розуміють негативні наслідки майнового характеру потерпі-лого, які настали внаслідок неправомірної поведінки правопорушника. Усталеним у науці цивільного права є трактування збитків як грошового виразу май-нової шкоди [2; 3, с. 125]. Згідно ч. 2 ст. 224 ГК України під збитками розумі-ються витрати, зроблені управненою стороною, втрата або пошкодження її майна, а також недержані нею доходи, які управнена сторона одержала б у разі належного виконання зобов'язання, або додержання правил здійснення госпо-дарської діяльності другою стороною. Ч. 2 ст. 22 ЦК України передбачено два види збитків: витрати, понесені